

Svanvik-området

Faktaark for prosjektet «Fugleturisme i Midt- og Øst-Finnmark», et prosjekt i «Naturarven som verdiskaper (M)»

Pasvikkdalen er viden kjent for sitt rike fugleliv. De fleste fuglekikkerne kjører raskt sørover til Noatun, Nyrud og Øvre Pasvik nasjonalpark, men faktisk er det mye spennende å oppleve også i den nordlige delen av dalen. For de som har begrenset tid tilgjengelig, er det flere spennende lokaliteter å besøke like i nærheten av Svanvik.

Beste besøksstid

Flest arter kan du trolig oppleve hvis du besøker Pasvikkdalen i siste halvdel av juni. Dvergspurv og lappsanger synger vanligvis mest aktivt fra St. Hans og et par uker framover. Tidligere på våren er det stor aktivitet på elva like etter at isen har gått; vanligvis fra overgangen april-mai. Rastende sangsvaner, sædgjess og ulike ender samles så snart det er åpne råker tilgjengelig.

Dvergmåka dukker gjerne opp i midten av mai. Spillende vadere er mest aktive i overgangen mai-juni. Svanvik-området har imidlertid noe å tilby tilreisende fuglekikkere det meste av året. Mange av barskogsartene er standfugler. Flere steder har de fastboende dessuten etablert fôringsplasser som tiltrekker seg spennende arter som for eksempel lappmeis, lavskrike og konglebit. Både kjernebiter og pilfink har dukket opp på fôringsplasser ved Svanvik i den senere tid.

Enkelte år kan det være stasjonære haukugler og/eller lappugler i Svanvik-området vinterstid.

Habitat og fuglearter

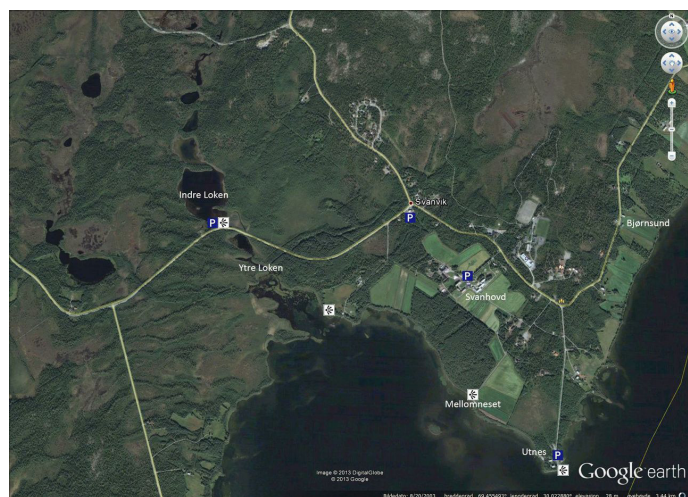
Pasvikkdalen er et bredt og skogkledd dalføre med villmarkspreget og tallrike våtmarksområder. Her finnes en rekke eksotiske arter som ikke finnes hekkende så mange andre steder i Norge: sædgås, lappfiskand, fjellmyrløper, kvartbekkasin, sotsnipe, lappugle, lappsanger og dvergspurv.

Sangsvane, trane og jordugle hekker på flere av de store myrene, og i barskogen kan du treffe på arter

som jerpe, haukugle, tretåspett, sidensvans, lappmeis og lavskrike. Dvergmåka etablerte seg første gang som hekkefugl ved Svanvik i 1999.

De frodige elvebreddene langs Svanevannet (Salmijärvi) er en viktig rasteplass for andefugler både vår og høst. Best oversikt over den nordlige delen får man fra Utnes og Mellomneset like øst for Svanvik. Andre lokaliteter som kan fortjene et besøk er Ytre og Indre Loken, Bjørnsundvegen og Strandvegen mellom Ryeng og Strand.

Med unntak av noen hektiske sommeruker er Pasvikkdalen i liten grad besøkt av tilreisende fuglekikkere. Området er stort og det er alltid gode muligheter for å oppdage noe spennende. Sjeldenheter som dverggås,

Kart over Svanvik-området

© Morten Günther

Dvergmåka ble første gang funnet hekkende ved Svanvannet i 1999

stripegås, rødhodeand, svartglente og ismåke er alle observert i Svanvik-området.

Adkomst og lokaliteter

Følg E6 og riksveg 885 sørover fra Kirkenes/Hesseng til Svanvik (40 km). En alternativ rute er å ta av til venstre ved Rødsand (31 km) i retning Furumo. Denne såkalte Bjørnsundveien er et par kilometer kortere og vel verdt et besøk.

Vinterveiskaret

Frodig bjørkeskogområde fire km sør for Hesseng. Ta av mot høyre skiltet «Skytebane». Lappsanger og gransanger er ofte hørt syngende i dette området.

Strandvegen mellom Ryeng og Strand

28 km sør for Hesseng (seks km nord for Svanvik). Ta av mot høyre ved skiltet «Strand» og «Bjørnehi». Flere syngende lappsangere er hørt langs denne veien i de senere år, både på oversiden og nedsiden av veien.

Utsikt mot Mellomneset fra Bioforsk Svanhovd

Bioforsk Svanhovd

Forskningscenter og nasjonalparksenter en km øst for butikken på Svanvik. Føringplassen kan vinterstid få besøk av både lappmeis, konglebit og polarsisik. Flere par gråspurv hekker på tunet. Rastende heilo, trane, lappspove og brushane er ofte å se på grasengene i juni (spesielt om natten). Uvanlige arter som ringdue, rødstrupe, pilfink, bokfink, kjernebiter, kaie og gulspurv er alle registrert i senterets umiddelbare nærhet.

Følg gårdsveien en snau kilometer mot sørøst fra baksiden av Bioforsk Svanhovd. Fra Mellomneset er det god utsikt over den nordlige delen av Svanvannet. Sjekk spesielt strandsonen og de små holmene utenfor for rastende ender og vadere. Brunnakke og toppand er de vanligste artene, men lappfiskand sees regelmessig. Storlom og sangsvane oppholder seg ofte midt ute på vannet. Det samme gjelder småflokker av dvergmåke og rødnebbterne. Både havørn og fiskeørn fisker i området. Tvers overfor veien for Bioforsk Svanhovd ligger Pasvik folkehøgskole. Med utgangspunkt i skolens idrettsanlegg er det anlagt en 1,5 km lang asfaltert tursti for rullestolbrukere. Her er det mulig å treffe på barskogsarter som for eksempel lappmeis og lavskrike.

Utnes

Det gamle fergestedet Utnes ligger lett tilgjengelig en km sør for Svanvik kirke. Her er det anlagt en liten badeplass for rullestolbrukere. Parker til høyre rett etter det røde pumpehuset. Herfra er det god utsikt over store deler av Svanvannet. Dvergmåka ble første gang funnet hekkende i en hettemåkekoloni på den lave holmen 300 m sør for Utnes. Sjekk strandsonen for rastende ender og vadere. Sjekk også Bjørnsundet på den andre siden av veien.

© Morten Günther

Lavsrika er en karakterart i Pasvikdalens skoger

Våren 2013 etableres det en natur- og kunnskapssti fra butikken på Svanvik, via Svanhovd og Mellomneset til Utnes.

Loken

Indre og Ytre Loken består av to små tjern og den lille bukta lengst nordvest i Svanvannet. Området er lett tilgjengelig en drøy kilometer sørvest for Svanvik langs riksveg 885. Parkering er mulig ved Loken friluftsanlegg der det også er anlagt en rullestolsti og flere fiskebrygger. Sangsvane, trane og flere arter av ender og vadere opptrer i området; spesielt i den ytre delen der det er mindre trafikk. De siste årene har Loken også vært en sikker plass for å se bisam.

Strekningen mellom Svanvik og Loken har fuktig bjørkeskog på begge sider av veien. Både lappsanger, vierspurv og dvergspurv er påvist i dette området.

Annen informasjon

Bioforsk Svanhovd er et naturlig utgangspunkt for fugleturer i Svanvik-området. Her kan du få informasjon om verneområdene i Pasvikdalen og studere utstillinger om natur og miljø. Det er også mulig å overnatte.

Husk at Pasvikdalen er et bjørneområde. Vis varsomhet dersom du skulle møte på bjørn, spesielt hvis den har unger eller har funnet seg et kadaver.

Framferd ved grensen

Husk at det gjelder egne regler for ferdsel ved den norsk-russiske grensen:

Det er ikke tillatt å ..

- *krysse grenselinjen til lands, til vanns eller i luften*
- *ha noen form for kontakt med, eller opptre fornærmelig overfor personer over grenselinjen*
- *kaste gjenstander over grenselinjen*

Faktaarket er laget av Morten Günther